

EUROPAUDVALGET
Alm. del - bilag 463 (offentligt)

Europaudvalget
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

Dok. FBR Lib:11936.1/ph

10. januar 2003

Vedlagt fremsendes til udvalgets orientering brev af d.d. til fødevareminister Mariann Fischer Boel vedr. en sameksistensstrategi på GMP-området.

Med venlig hilsen

Danmarks Naturfredningsforening

Forbrugerrådet

Økologisk Landsforening

Fødevareminister Mariann Fischer Boel
Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri
Holbergsgade 2
1057 København K

Dok. FBR Lib:11919.1/ph

10. januar 2003

Sameksistensstrategi på GMP-området

Kære Mariann Fischer Boel

På baggrund af den aktuelt offentliggjorte faglige udredning, arbejdet i Kontaktudvalget og de underskrivende organisationers foretræde for Europaudvalget i december fremsætter vi hermed en række kommentarer til området.

Det faglige udredningsarbejde

Hele produktionskæden inklusive affaldshåndteringen må med, ellers kan man ikke tale om, at man har et fagligt grundlag for at tage beslutninger, som "understøtter forbrugerens frie valg og udviklingsmulighederne for eksisterende produktionsformer"¹.

Det er derfor ikke acceptabelt, at udredningen stopper ved det første led efter landmanden. Problemerne i sameksistens er ikke alene baseret på biologiske spredningsrisici, men i høj grad også på en generel adskillelsesproblematik i håndteringen i hele produktionskæden.

Foranstaltninger til adskillelse er omfattende, også efter afgrøderne har forladt bedriften. Eksemplet fra handlingsplanen for økologisk foder viser, hvor kompliceret og omkostningstung denne proces er.

Konsekvenser for det økologiske landbrug i dag og i fremtiden må ligeledes med.

I den faglige rapport forholder man sig ikke samlet til konsekvensen for økologisk landbrug og dets fremtidige udviklingsmuligheder. Overordnet er introduktionen af GM-afgrøder i Danmark en trussel mod det økologiske landbrugs integritet og eksistens. Nogle GM-afgrøder, som er aktuelle (f.eks. raps og græs), giver store problemer for økologerne, ikke alene under selve dyrkningen, men også hvis økologisk dyrkning forhindres på grund af sameksistensproblemer. Hvis der f.eks. ikke

---

¹ Kommissorium for strategigruppen.

kan dyrkes raps uden iblanding af GMP, vil en overgang til 100% økologisk foder forhindres. Øget rapsdyrkning i det økologiske er netop en vej til at sikre 100% fodring på et fagligt forsvarligt niveau. Desuden kan vi forudse problemer for omlægning til økologi af jord, hvorpå der har været GM-afgrøder, ligesom økologiens troværdighed forringes, hvis der sker forurening af økologiske produkter.

0-scenario

Der bør laves en vurdering af de markedsmæssige muligheder for dansk landbrug i et 0-scenario.

Vi mener stadig, det er relevant at sammenligne de markedsmæssige muligheder i et 0-scenario med GMO-scenarierne, på samme måde som man vurderede økologiscenariets markedsmæssige muligheder i Bicheludvalget. Selvom det ikke er juridisk muligt via lovgivningen at forbyde GMP- dyrkning, er det yderst relevant at vurdere de økonomiske konsekvenser for erhvervet. Især når der sker en afgørende ændring af de vilkår, erhvervet producerer under. Vi kan se, at det ikke er realistisk inden for den korte tidshorizont, som er sat, men finder ingen grund til sådant et hastværk.

Erstatningsansvar

Vi finder det meget vigtigt, at erstatningsansvar fastlægges politisk.

Vi kan forstå af den juridiske udredning, at dansk lovgivning på området er meget mangelfuld, og at erstatningssager derfor er henvist til en lang proces via domstolene, før et ansvar kan fastlægges. Vi er klart af den opfattelse, at ansvaret for ikke at forurene naboerne må pålægges dyrkerne af de nye GM-afgrøder, og at det er nødvendigt at præcisere dette via lovgivning.

Krav om adskillelse

Dyrkerne af GM-afgrøder må pålægges at holde disse adskilt fra andre afgrøder i hele produktionskæden.

I Kontaktudvalget har vi indtil videre ikke haft mulighed for at diskutere de politiske konsekvenser af den faglige udredning. Det er afgørende for os, at ikke alene erstatningsansvaret, men også kravet til adskillelse af GM- og ikke-GM-afgrøder, pålægges dyrkerne af disse. Dette betyder, at ikke alene de virkemidler, som bliver foreslået i det faglige udredningsarbejde, så som afstande, fangafgrøder etc., skal pålægges dyrkerne af GM-afgrøderne. De, som siden hen transporterer og forarbejder disse, må sikre, at der ikke sker en opblanding med ikke-GM-afgrøder. Dette kan gøres ved at kræve, at GM-afgrøder skal håndteres separat gennem kæden fra jord til bord, og ved at man bruger separate forarbejdningslinjer kun til GM-afgrøder og produkter.

Reelt frit forbrugervalg

Ekstraomkostningerne ved at holde forskellige produktlinjer adskilt skal pålægges GMP-interessenterne.

Adskillelse af GM-afgrøder fra andre medfører en merpris på fødevarerne. Kun ved at pålægge de producenter, som ønsker at fremstille og markedsføre GM-afgrøder, disse ekstraomkostninger er der tale om et reelt frit valg uden merpris for forbrugerne.

Med venlig hilsen

Danmarks Naturfredningsforening

Forbrugerrådet

Økologisk Landsforening

c.c. Folketingets Fødevareudvalg
Folketingets Europaudvalg
Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg
Det Økologiske Fødevareråd